

Tiltaksliste urbant landbruk 2024 - 2027

Tiltak		Hovedansvar	Støtteansvar	Status for tiltak 2024
1. Areal for urbant landbruk				
1.1	Inkludere urbant landbruk i byutviklingsprosessene: • utarbeide rutiner og veiledning som ivaretar urbant landbruk i planprosesser og byutviklingsprosjekter • sikre arealer som allerede brukes til urbant landbruk gjennom regulering • samordne datagrunnlag for urbant landbruk på temakart til bruk i Plan- og bygningsetatens veiledning for urbant landbruk	Plan- og bygningsetaten	Bymiljøetaten	Justeres og videreføres
1.2	Ta i bruk regenerativt landbruk som driftsmodell på to kommunale besøksgårder, Bogstad gård og Sørli gård. Denne driftsformen gir bedre kretsløp, karbonlagring og jordhelse.	Bymiljøetaten	-	Videreføres
1.3	Tilby utleie av ledig kommunalt areal som egner seg til urbant landbruk og følge opp aktørene som får leie. Gjelder ikke lokaler.	Bymiljøetaten	-	Videreføres

2. Urbant landbruk som verktøy for kommunen				
2.1	Følge opp tre igangsatte pilotprosjekter i kommunal regi. Pilotene tar i bruk urbant landbruk som verktøy for å løse oppgaver knyttet til sosiale utfordringer, folkehelse og miljø- og klimaspørsmål. • Stovner VGS utforsker sirkulære vannløsninger ved å samle vann fra tak til vanning av skolehage og frukthage. • Bydel St. Hanshaugen bruker dyrkeaktiviteter i sitt arbeid med bærekraftig mat og ungdom i tilknytning til ungdomshuset i Stensparken. • Deichman Grünerløkka bruker urbant landbruk til å inspirere befolkningen til å ta mer bærekraftige valg, og for å utvikle et bærekraftig lokalsamfunn.	Bymiljøetaten	Stovner VGS, Bydel St. Hanshaugen, Deichman Grünerløkka	Videreføres
2.2	Bygge opp kompetanse om metoder for lagring av grønnsaker på Sørli besøksgård.	Bymiljøetaten	-	Videreføres
3. Samarbeid og kunnskap				
3.1	Barnas bed. Barnehagebarn fra ca. 15 barnehager planter grønnsaker i kommunens bed.	Bymiljøetaten	-	Videreføres
3.2	Samarbeide om et robust matsystem. Teste nye løsninger i levende laboratorium for å utvikle bærekraftige urbane matsystemer (FUSILLI): • øke kunnskap og bevissthet om matsystemer • utveksle kunnskap og erfaringer med andre europeiske byer	Bymiljøetaten	Gravplassetaten, Helseetaten, Sykehjemsetaten, Utdanningsetaten, Utviklings- og kompetanse-etaten	Videreføres

3.3	Videreutvikle Geitmyra skolehage som kommunalt kompetansesenter for skolehagevirksomhet.	Utdanningsetaten	-	Videreføres
3.4	Videreutvikle Losæter som spiselig park. Styrke møteplassen og tilby en arena for kurs- og kompetanseutveksling i sommerhalvåret.	Bymiljøetaten	-	Videreføres
3.5	Øke antallet frukttrær innenfor byggesonen i Oslo kommune i samarbeid med prosjekter for sommerjobb for ungdom.	Plan- og bygningsetaten v/Bykuben	Bymiljøetaten, bydelene	Videreføres
3.6	Koordinere oppfølgingen av strategi for urbant landbruk og veilede virksomhetene på deres satsingsområder og tiltak.	Bymiljøetaten	-	Nytt tiltak
3.7	Tilskuddsordning for urbant landbruk.	Bymiljøetaten	-	Videreføres
4. Kommunikasjon				
4.1	Styrke bydelenes informasjonsflyt om urbant landbruk både innad i kommunen og ut mot befolkningen. Dette testes med en til to bydeler.	Plan- og bygningsetaten v/Bykuben	Bymiljøetaten, bydelene	Videreføres
4.2	Pilotprosjekt. Deichman Torshov - Oslos første bibliotek med spiselig takhage. Utvikle bibliotekene som utstillingsvinduer og kunnskapsbaser for urbant landbruk.	Deichman	Bymiljøetaten, Plan- og bygningsetaten v/Bykuben	Justeres og videreføres
4.3	Formidle dyrkekurs. Kunnskapsheving og lavterskeltilbud for befolkningen. Kan arrangeres av de kommunale gårdene eller av eksterne aktører.	Plan- og bygningsetaten v/Bykuben	Bymiljøetaten, Deichman	Videreføres

Tiltaksliste biologisk mangfold 2024 - 2025

Tiltak		Hovedansvar	Støtteansvar	Status for tiltak 2024
Delmål 1. Forbedret kunnskapsgrunnlag om det biologiske mangfoldet i Oslo				
1.1	Supplere og oppdatere kommunens naturdatabase (naturkartlegging) Gjennomføre årlige supplerende kartlegginger av naturtypelokaliteter og artskartlegging. Dette omfatter både kartlegging av arealer som ikke tidligere har vært kartlagt, og rekartlegging av tidligere kartlagte arealer. Tiltaket er igangsatt, men kunnskapsgrunnlaget må utvikles kontinuerlig.	Bymiljøetaten	-	Videreføres
1.2	Kartlegge fremmede arter med økologisk risiko og alvorlige plantesykdommer Gjennomføre særskilt kartlegging av fremmede arter med økologisk risiko, altså arter som har et invasjonspotensiale og en negativ økologisk effekt på hjemmehørende arter og på alvorlige plantesykdommer. Tiltaket holdes adskilt fra den overordnede naturtypekartleggingen fordi metodikken som benyttes er noe annerledes og fordi andre arealer er aktuelle for denne type kartlegging. Av plantesykdommer vil det hovedsakelig fokuseres på planteskadegjøreren <i>Phytophthora</i> som kan utgjøre en stor trussel for trær.	Bymiljøetaten	-	Videreføres

Delmål 2. Sikring av arealer for naturmangfold				
2.1	Prinsipp om arealnøytralitet I kommuneplanens arealdel, som er på offentlig høring i 2023, er det foreslått å innføre et prinsipp om arealnøytralitet, det vil si krav om arealkompensasjon for forringelse av arealer med biologisk mangfold. Kommuneplanens arealdel vil fremmes i en egen sak for bystyret.	Plan- og bygningsetaten	Bymiljøetaten	Nytt tiltak
2.2	Påvirke rammebetingelser for biologisk mangfold Vurdere behovet for å jobbe opp mot staten for å revidere og styrke lovverket for å sikre tilstrekkelige hjemler for kommunen til å stille krav til naturvern og naturrestaurering, som en oppfølging av Naturavtalen. Arbeidet med rammebetingelser kan også inkludere andre temaer, som å fremme nye nasjonale tiltak for å begrense skadelige fremmede arter, for eksempel gjennom ytterligere begrensning på innførsel/salg. Det er også aktuelt å samarbeide med staten og nabokommuner for å begrense nedbygging som truer naturverdier.	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	Byrådsavdeling for byutvikling, Bymiljøetaten, Plan- og bygningsetaten	Nytt tiltak
Delmål 3. Styrket skjøtsel og forvaltning av naturverdier				
3.1	Revidere og utarbeide nye forvaltnings- og skjøtselsplaner (Hovedøya og Skøyenparken) Tiltaket inkluderer å revidere og utarbeide nye forvaltnings- og skjøtselsplaner for Hovedøya samt utarbeide ny skjøtselsplan for Skøyenparken. Tiltaket vil gjennomføres etter at supplerende naturkartlegginger for områdene er fullført. Fortløpende vurdere om det bør utarbeides forvaltnings- og skjøtselsplaner for andre biologisk viktige og verdifulle arealer/områder.	Bymiljøetaten	-	Nytt tiltak

3.2	Overvåke biologisk mangfold Overvåke status for verdifulle naturtypelokaliteter gjennom å oppsøke utvalgte kartlagte naturtyper. Fokus vil være på utvalgte naturtyper, men også utvalgte truede arter vil vurderes i arbeidet. Blomsterenger vil overvåkes årlig (inkl. areal og antall). Kommunen samarbeider med frivillige og profesjonelle kompetansemiljøer om dette tiltaket.	Bymiljøetaten	-	Nytt tiltak
3.3	Skjøtsel av blomsterenger mv. Gjennomføre hensiktsmessig skjøtsel for å ivareta intakte og restaurerte blomsterenger, der beiting og bruk av høy inngår som sentrale elementer. Blomsterenger inkluderer åpen grunnlendt kalkmark, slåtteeenger, naturbeitemarker og andre blomsterenger. Bymiljøetaten har siden 2016 etablert og/eller restaurert 40 blomsterenger.	Bymiljøetaten	-	Videreføres
3.4	Naturvennlig park- og friområdeforvaltning Ivareta biologisk mangfold og tilrettelegge for mer vill natur og pollinatorvennlige vekster i kommunens forvaltning av parker og friområder.	Bymiljøetaten, bydelene	-	Videreføres
3.5	Skjøtsel av amfibiedammer Gjennomføre enklere skjøtselstiltak ved amfibiedammer der det ikke er behov for omfattende restaurering. Tiltak omfatter fjerning av vegetasjon i og ved dammene.	Bymiljøetaten	-	Videreføres

3.6	Skjøtsel av restaurert myr Gjennomføre oppfølgende skjøtsel av restaurerte myrer i Oslo kommunes skoger. Bymiljøetaten har i perioden 2019-2021 restaurert 11 myrer i Nordmarka og Østmarka. Flere av de restaurerte myrene har behov for oppfølgende skjøtsel de første årene etter restaurering, særlig fjerning av oppslag av løvtrær. Behovet vil vedvare ettersom flere myrer vil bli restaurert fremover.	Bymiljøetaten	-	Nytt tiltak
3.7	Skjøtsel av biologisk verdifulle skogmiljøer Gjennomføre skjøtselstiltak for å opprettholde og tilbakeføre verdier i skogmiljøer i byggesonen og i Marka, med fokus på skogmiljøer som er kartlagt som naturtyper.	Bymiljøetaten	-	Videreføres
3.8	Skjøtsel av store gamle enkelttrær Tiltaket omfatter blant annet fristilling av biologisk viktige store trær ved å fjerne oppslag av småtrær i nærheten.	Bymiljøetaten	-	Videreføres

3.9	Bekjempe fremmede arter og villfyllinger Gjennomføre målrettede tiltak og kampanjer for å øke andelen hageavfall som leveres på hageavfallsmottak, redusere mengden hageavfall som dumpes i naturområder, samt øke kunnskapen og bevisstheten rundt spredning av fremmede plantearter og plantesykdommer. Bymiljøetaten har gjennom flere år kartlagt villfyllinger med hageavfall i kommunen, men det er behov for å supplere denne kartleggingen for å få enda bedre oversikt. Det vil i tillegg gjennomføres konkrete oppryddingstiltak i eksisterende villfyllinger. Grove overtredelser vil politianmeldes. Det kan i denne sammenheng være aktuelt med målrettede tiltak mot særlig problematiske fremmede arter, som parkslirekne.	Bymiljøetaten	Renovasjons- og gjenvinnings-etaten	Videreføres
3.10	Styrke allerede iverksatte tiltak mot fremmede problematiske plantearter Styrke arbeidet med å bekjempe fremmede problematiske plantearter i Oslo, blant annet gjennom å prioritere innsats mot flere arter og på flere områder i kommunen.	Bymiljøetaten	-	Videreføres

Delmål 4. Økt informasjonsarbeid og samarbeid om biologisk mangfold				
4.1	Informere om biologisk mangfold (seminar, skilting, digital informasjon, medieutspill mv.) Tiltaket inkluderer å arrangere seminar om ivaretagelse og skjøtsel av natur rettet mot borettslag, sameier, velforeninger, organisasjoner og interesseforeninger i kommunen, samt konkrete informasjonstiltak som skilting og forbedret digital informasjon på kommunens nettsider. Det vil tilstrebes samarbeid med kompetansemiljøer i frivillige organisasjoner i planleggingen av seminarer og annet informasjonsarbeid.	Bymiljøetaten	-	Videreføres
Delmål 5. Bærekraftig høsting og gjenoppbygging av bestander				
5.1	Utarbeide statusrapport for truede arter Statusrapporten skal danne grunnlag for ivaretagelse, gjenoppbygging og eventuelt reintroduksjon av bestander av truede arter. De mest truede artene og arter som Oslo har et spesielt nasjonalt og internasjonalt ansvar for, skal prioriteres.	Bymiljøetaten	-	Nytt tiltak
5.2	Etablere fredningsområder for marine organismer Fredningsområde for hummer ble etablert i 2022. Vurdere å etablere marint vern av Oslofjorden og/eller fredningsområder for andre marine arter.	Bymiljøetaten		Videreføres

Delmål 6. Restaurering og ivaretagelse av natur				
6.1	Restaurere myr Tiltaket innebærer å restaurere grøftede myrer i Oslo kommunes skoger for å øke verdien for biologisk mangfold, og som tiltak for karbonlagring, klimatilpasning og økt opplevelsesverdi. Aktuelle myrer for restaurering vil vurderes fortløpende, og rikmyrer og sumpskog vil prioriteres. Bymiljøetaten har i løpet av de siste årene restaurert flere myrer i kommuneskogen ved hjelp av tilskuddsmidler fra Miljødirektoratet og Statsforvalteren, samt med egne driftsmidler.	Bymiljøetaten	-	Videreføres
6.2	Restaurere blomsterenger mv. Tiltaket inkluderer restaurering av arealer med åpen grunnlendt kalkmark, slåtteenger, naturbeitemarker og andre blomsterenger som er forringet av gjengroing, fremmede arter eller andre utfordringer. Det vil i tillegg utarbeides skjøtselsplaner for å ivareta de biologiske kvalitetene i blomsterengene. Det er også aktuelt å bidra til kartlegging og støtte opp om etablering og restaurering av blomsterenger i privat regi.	Bymiljøetaten	-	Videreføres

6.3	Restaurere amfibiedammer Tiltaket innebærer å restaurere amfibiedammer som står i fare for å gro igjen, først og fremst i byggesonen. Igjenfylling og gjengroing av dammer er den største trusselen for amfibier nasjonalt og lokalt. Tiltaket vil bidra til at kommunen kommer opp på et godt skjøtsels- og forvaltningsnivå for en del av de viktigste dammene innenfor byggesonen. Restaurering av amfibiedammer har også flere positive effekter for annet biologisk mangfold som fugler, vannplanter, en rekke vanntilknyttede insekter og andre virvelløse dyr. Etablering av amfibiehotell kan være aktuelt som et supplerende tiltak.	Bymiljøetaten	-	Videreføres
6.4	Restaurere vassdragsnatur Utrede og gjennomføre restaureringstiltak for å heve habitatkvaliteten i og langs vassdrag, med hovedfokus på Alnavassdraget. Et aktuelt restaureringstiltak er å etablere og styrke kantsoner langs vassdragene slik at de får en god økologisk funksjon. Utbedring av vandringshindre, primært ved fjerning av bekkelukkinger og sekundært ved etablering av fiskepassasjer, er andre viktige restaureringstiltak. Kommunen skal søke å restaurere minst én lengre delstrekning av et vassdrag per år.	Bymiljøetaten	Vann- og avløpsetaten	Videreføres

6.5	Restaurere marin natur Bymiljøetaten skal gjennomføre et eller flere pilotprosjekter med reetablering av ålegress i kommunens sjøareal. Klimaetaten har i 2021, med bistand fra Bymiljøetaten, kartlagt forekomster og egnede arealer for reetablering av ålegress innenfor kommunens grenser. Reetablering av ålegress har potensial for å øke marin karbonlagring, i tillegg til at ålegressenger er en svært viktig marin naturtype. Internasjonalt, særlig fra Sverige, finnes det mye erfaring fra tilsvarende prosjekter som gir et godt kunnskapsgrunnlag for å gjennomføre vellykkede prosjekter. Bymiljøetaten skal også vurdere å etablere kunstige rev utenfor kommunalt forvaltede arealer. Dette kan gjennomføres i samarbeid med undervisningsinstitusjoner og/eller frivillige organisasjoner. Etableringen av kunstige rev i forbindelse med utbyggingen av Tjuvholmen, demonstrerte hvor raskt marint biologisk mangfold kan reetablere seg ved godt planlagte prosjekter. Det skal også vurderes å ansette en koordinator for marin restaurering.	Bymiljøetaten	Klimaetaten, Oslo Havn KF	Videreføres
6.6	Styrke truede treslag Styrke kommunens innsats for truede treslag, gjennom å produsere og plante treslag som alm og ask i prosjektet Oslotrær.	Plan- og bygningsetaten	Bymiljøetaten	Nytt tiltak

6.7	Ikke tillate privat hogst og inngrep i gammelskog og myr i privat skog Gammelskog og myr har et rikt artsmangfold og må bevares. Etter forskrift om skogbehandling og skogsdrift i Oslo og nærliggende kommuner § 7, skal planlagt hogst godkjennes av kommunen. Kommunen kan i denne forbindelse nekte hogst eller gi pålegg om hvordan hogsten skal gjennomføres dersom hogsten kan føre med seg vesentlig ulempe for friluftsliv, naturmiljø, landskap eller kulturminne. Tiltaket innebærer å vurdere hvilke instruks kommunen bør gi til Regionkontor Landbruk slik at det ikke innvilges søknader om hogst og andre inngrep i gammelskog og myr som gir negative konsekvenser for naturmangfold og klima.	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	Regionkontor Landbruk, Bymiljøetaten	Nytt tiltak
6.8	Begrense nye landbruksveier Landbruksveier gir store og irreversible inngrep i naturområder, og bidrar til å true artsmangfoldet. Det er allerede et omfattende nettverk av skogsbilveier i Marka, og nye veier bør unngås eller begrenses så langt mulig. Etter forskrift om planlegging og godkjenning av landbruksvei § 2-1 kan nybygging og ombygging av landbruksveier ikke iverksettes uten skriftlig tillatelse. Kommunens myndighet er delegert til Regionkontor Landbruk for landbruksvei som er 500 meter og for landbruksveier større enn 500 meter er bystyret selv myndighet. Tiltaket innebærer å vurdere hvilke retningslinjer som skal ligge til grunn for instruks til Regionkontor Landbruk, for å sikre at veisøknader innvilges kun helt unntaksvis.	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	Regionkontor Landbruk, Bymiljøetaten, Klimaetaten	Nytt tiltak

6.9	Fremme biologisk mangfold ved revisjon av landbrukets tiltaksstrategier Landbrukets tiltaksstrategier (for kommunene Lørenskog, Oslo og Rælingen) skal revideres i 2024. I den forbindelse vil Oslo ta initiativ til at de regionale retningslinjene for NMSK-tilskudd (tilskudd til nærings- og miljøtilskudd i skog) skal revideres slik at tilskudd som fremmer biologisk mangfold økes og at tilskudd til tiltak som kan bidra til å skade biologisk mangfold kuttes.	Regionkontor Landbruk	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel	Nytt tiltak
-----	---	--------------------------	---	-------------

Tiltaksliste for bærekraftig og redusert forbruk 2024-2027

Tiltak	Hovedansvar	Støtte	Status for tiltak 2024
Satsningsområde 1. Grønne innkjøp og redusert forbruk i kommunen			
1.1 Styrke arbeidet med miljøledelse og miljøsertifiseringer			
1.1.1 Være en pådriver for at kommunens virksomheter setter fokus på bærekraftig og redusert forbruk i sin miljøledelse gjennom de vedtatte miljøsertifiseringssystemene ISO 14001 eller Miljøfyrtårn	Bymiljøetaten		Videreføres
1.1.2 Være en pådriver for en helhetlig tilnærming til planlegging, budsjettering, styring og rapportering av data for bærekraftig og redusert forbruk	Bymiljøetaten	Klimaetaten	Videreføres
1.2 Tilrettelegge for ordninger for bærekraftig og redusert forbruk i kommunen			
1.2.1 Styre hvor lenge IKT-produkter brukes i kommunen, og gjennomføre tiltak for å oppnå ønsket levetid.	Utviklings- og kompetanseetaten		Videreføres
1.2.2 Tilrettelegge for vedlikehold, reparasjon, redesign, sambruk, ombruk, bruktkjøp og materialgjenvinning i eksisterende samkjøpsavtaler (for eksempel innenfor tekstil, møbler og IKT), gjennom nye avtaler og som strategisk pådriver	Utviklings- og kompetanseetaten		Videreføres
1.2.3 Veilede virksomhetene i å fremme sirkulær økonomi gjennom anskaffelser. For eksempel reparasjon, reproduksjon, redesign og ombruk, eller gjennom bruk av innovative anskaffelser for å utvikle sirkulære løsninger.	Utviklings- og kompetanseetaten		Videreføres

1.2.4 Være pådriver for at virksomhetene velger de sirkulære alternativene når behov dekkes gjennom samkjøpsavtalene.	Utviklings- og kompetanseetaten		Videreføres
1.2.5 Sammenstille og analysere innkjøpsdata, kartlegge behov og status, og identifisere tiltak for økt måloppnåelse innen sirkulær økonomi for kommunens innkjøp	Utviklings- og kompetanseetaten	Bymiljøetaten, Klimaetaten	Videreføres
1.2.6 Ta i bruk digitale systemer for oversikt over byggematerialer og komponenter, og på sikt bidra til utviklingen av åpne markedsplasser for materialer og komponenter for ombruk	Oslobygg	Plan- og bygningsetaten, Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Bymiljøetaten, Renovasjons- og gjenvinningsetaten	Videreføres
1.2.7 Tilrettelegge for salg, retur og ombruk av kommunens eiendeler når de ikke lengre kan utnyttes, for eksempel ved å utvikle rutiner og retningslinjer.	Utviklings- og kompetanseetaten		Videreføres
1.2.8 Anskaffe ombruksplattform på tvers av kommunens virksomheter	Utviklings- og kompetanseetaten		Nytt tiltak
1.3 Gjøre sirkulære bygg/løsninger til standard i kommunens egne bygge- og anleggsprosjekter			
1.3.1 Følge opp innspill til endringer i Direktoratet for bygge kvalitets veileder for ombruk av byggevarer samt teknisk forskrift for rehabiliteringer	Plan- og bygningsetaten	Oslobygg, Klimaetaten, FutureBuilt, Utviklings- og kompetanseetaten, Vann- og avløpsetaten, Bymiljøetaten	Videreføres

1.3.2 Utrede om det i forbindelse med rivetillatelse skal kreves at det utarbeides en plan for ombruk av byggematerialer og gjenstander. Vurdere behovet for en begrunnelse inkludert klimagassregnskap som viser hvorfor bygget skal rives framfor å rehabiliteres	Plan- og bygningsetaten	Oslobygg	Videreføres
1.3.3 Veilede saksbehandlere og utbyggere for gjennomføring av tiltak relatert til redusert materielt forbruk i byggeprosjekter	Plan- og bygningsetaten		Videreføres
1.3.4 Pilotprosjekt med entreprenør og forskningsaktører for å kartlegge forbedringspotensialet for sortering og avfallsminimering på byggeplasser	Oslobygg	Plan- og bygningsetaten, FutureBuilt	Videreføres
1.3.5 Jobbe systematisk med å redusere klimafotavtrykk og således redusert materialbruk internt i egne prosjekter	Oslobygg		Videreføres
Satsningsområde 2. Tilrettelegge for, samarbeide med og støtte aktører utover kommunen			
2.1 Tilrettelegge for og bidra til lokale ordninger for bærekraftig og redusert forbruk			
2.1.1 Kartlegge ledigstilte bygg i kommunen som kan benyttes av aktører som fremmer bærekraftig og sirkulært forbruk	Eiendoms- og byfornyelsesetaten	ByKuben	Videreføres
2.1.2 Utlån av gratis lokaler/uteområde for arrangementer/møter/aktiviteter innen gjen-/ombruk, reparasjon, bytting	Deichman	Renovasjons- og gjenvinningsetaten, Bydelene, ByKuben, Bymiljøetaten	Videreføres
2.1.3 Videreføre tjeneste for levering av restlopper	Renovasjons- og gjenvinningsetaten		Videreføres
2.1.4 Oppfordre utbyggere til å sette av areal til dele-, reparasjons-, bytte- og utlånsordninger	Plan- og bygningsetaten	FutureBuilt, Klimaetaten	Videreføres

2.1.5 Tilrettelegge for utlån av verktøy, symaskiner og annet utstyr	Deichman	Bydelene	Videreføres
2.1.6 Videreføre tøybleietilskudd til Oslos innbyggere	Renovasjons- og gjenvinningsetaten		Videreføres
2.1.7 Prøveprosjekt med en mobil ombruksløsning - Mobilt ombruk	Renovasjons- og gjenvinningsetaten		Nytt tiltak
2.2 Bidra til samarbeid mellom offentlige og private aktører for bærekraftig og redusert forbruk			
2.2.1 Videreføre og videreutvikle tiltak for ombruk av farlig avfall fra husholdningene som kommer inn til Renovasjons- og gjenvinningsetaten sine avfallsanlegg	Renovasjons- og gjenvinningsetaten		Videreføres
2.2.2 Videreføre og videreutvikle tiltak for å øke ombruket av varer og produkter som kommer inn til Renovasjons- og gjenvinningsetaten sine avfallsanlegg, (inkl. elektriske og elektronisk produkter).	Renovasjons- og gjenvinningsetaten		Videreføres
2.2.3 Delta i et samarbeid med Sirkulær Ressurssentral om ombruk av byggematerialer og komponenter i Oslo by	Oslobygg	Eiendoms- og byfornyelsesetaten, Bymiljøetaten, Plan- og bygningsetaten, FutureBuilt,	Videreføres
2.2.4 Videreføre og videreutvikle uttak av byggematerialer som kommer inn til Renovasjons- og gjenvinningsetaten sine gjenbruksstasjoner	Renovasjons- og gjenvinningsetaten		Videreføres
2.2.5 Tilgjengeliggjøre materialer, komponenter og interiørartikler fra kommunale virksomheter (prosjekter/riving og rehabilitering og oppgradering av bygninger) som ikke skal brukes	Oslobygg, alle	Utviklings- og kompetanseetaten	Videreføres

2.2.6 Bidra til fokus på bærekraftig og redusert forbruk i samarbeid med utdanningsinstitusjoner	ByKuben	UDE, Bymiljøetaten	Videreføres
2.2.7 Samarbeid med næringslivet for økt fokus på bærekraftig og redusert forbruk gjennom Næring for Klima	Klimaetaten	Bymiljøetaten	Videreføres
2.2.8 Tilrettelegge for arenaer og dialog via Næring for Klima og Oslo Business Region for å knytte sammen aktører, muligheter og behov	Klimaetaten, Oslo Business Region	ByKuben, Bymiljøetaten	Videreføres
2.2.9 Videreføre nettverk i Oslo kommune for å styrke tverrsektorielt samarbeid og støtte skalering av sirkulære møteplasser og initiativer.	Renovasjons- og gjenvinningsetaten	ByKuben, Bymiljøetaten	Videreføres
Satsningsområde 3. Kunnskap og kommunikasjon			
3.1 Fremme bærekraftige forbruksmønstre gjennom kommunikasjonsarbeid ut mot innbyggerne og næringslivet			
3.1.1 Fremme lokale ordninger for ombruk, bruksalg, redesign, reparasjon, utlån, deling, leie, leasing, bytte og deling gjennom kommunens kanaler	Klimaetaten, Bymiljøetaten, ByKuben, FutureBuilt, Bydelene		Videreføres
3.1.2 Tydeliggjøre og markedsføre bibliotekenes rolle som ombruksarena for bøker, andre medier og verktøy	Deichman	Klimaetaten	Videreføres

3.1.3 Løfte frem sirkulære- og innovative løsninger, samarbeid og forbilder gjennom kommunens kanaler	Klimaetaten, Bymiljøetaten, Renovasjons- og gjenvinningsetaten, Deichman, ByKuben, FutureBuilt, Plan- og bygningsetaten		Videreføres
3.1.4 Tilrettelegge for nettverks- og kunnskapsbygging med aktører i offentlig, frivillig og privat sektor gjennom arrangementer, kommunikasjon og rådgiving.	ByKuben	Renovasjons- og gjenvinningsetaten, Bymiljøetaten, FutureBuilt, Klimaetaten	Videreføres
3.1.5 Videreutvikle arbeidet med å besøke Oslos innbyggere for å gi personlig veiledning og motivere til kildesortering, bærekraftig og redusert forbruk	Renovasjons- og gjenvinningsetaten		Videreføres
3.2 Øke kompetanse i kommunen og tilrettelegge for samhandling og koordinering om bærekraftig og redusert forbruk			
3.2.1 Koordinere et tverrkommunalt og interkommunalt nettverk for erfaringsutveksling, kompetanseheving og samarbeid om bærekraftig og redusert forbruk	Bymiljøetaten		Videreføres
3.2.2 Formidle og veilede virksomheter om strategi, tiltaksliste og indikatorer for bærekraftig og redusert forbruk	Bymiljøetaten		Videreføres
3.2.3 Formidle kunnskap og erfaringer om innovative anskaffelser på tvers i kommunen	Utviklings- og kompetanseetaten		Videreføres

3.2.4 Gjennom veiledning, kompetansedeling og seminarer stimulere Oslos arrangører til å gjennomføre mest mulig klima- og miljøvennlige arrangementer	Kulturetaten		Nytt tiltak
3.3 Fremme bærekraftige og sirkulære forbruksmønstre gjennom skole- og barnehagesektor			
3.3.1 Opplæring, informasjonsmateriell og aktiviteter om bærekraftig og redusert forbruk til skoler, barnehager og fritidsklubber	Bymiljøetaten, Utdanningsetaten	ByKuben, Bydelene	Videreføres
3.3.2 Videreføre SirKULÆR, et tilpasset opplegg for klasser fra Osloskolen med undervisning/opplæring i sirkulær økonomi og kildesortering	Renovasjons- og gjenvinningsetaten		Videreføres
3.3.3 Videreutvikle læringsportalen klimaskolen.no innen tema bærekraftig og redusert forbruk	Utdanningsetaten	Bymiljøetaten, Klimaetaten	Videreføres
3.3.4 Videreutvikle prosjektet Klimapilotene innen tema bærekraftig og redusert forbruk	Klimaetaten	Bymiljøetaten, Renovasjons- og gjenvinningsetaten, Utviklings- og kompetanseetaten	Videreføres
3.3.5 Videreutvikle ordningen med å gjøre ombruksmaterialer fra Renovasjons- og gjenvinningsetaten sine avfallsanlegg tilgjengelig for Osloskolen	Renovasjons- og gjenvinningsetaten		Videreføres

TILTAKSLISTE FOR Å HEVE MILJØKVALITETEN I OSLOFJORDEN 2024-2027				
Nr.	Tiltak	Hovedansvar	Støtte	Status for tiltak 2024
1	REDUSERE TILFØRSEL AV NÆRINGSSTOFFER			
1.1	Tiltak på renseanleggene			
1.1.1	Drift: Helhetlig resipientvurdering Oslofjorden - utarbeide et felles grunnlag for nye utslippstillatelser for alle kommuner og renseanlegg som har utslipp til indre Oslofjord. <i>Tiltaket bidrar til tiltak K1 i Helhetlig tiltaksplan for ren og rik Oslofjord. Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Vann- avløpsetaten		Videreføres
1.1.2	Drift: Rensegrad Bekkelaget renseanlegg: 1. Vurdere rensegrad ved dagens anlegg og drift 2. Vurdering ytterligere økning av rensegrad ved endret drift (inkl. kostnadsvurdering) 3. Optimalisering av renseprosessene for å øke rensegradene (løpende) (dersom driftstiltak ikke er tilstrekkelig kan det utløse investeringstiltak). <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Vann- avløpsetaten		Videreføres
1.1.3	Drift: Samarbeid med VEAS om optimal styring av avløpsstrømmer for reduksjon av totalutslipp – Trinn 1: Kommunikasjon mellom VEAS og VAV ved større nedbørshendelser for styring av avløpstrømmer. Inkl. månedlige samarbeidsmøter. – Trinn 2: implementering av Future City Flow som verktøy for optimal styring av avløpsstrømmer for total N-fjerning <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Vann- avløpsetaten		Videreføres
1.1.4	Drift: Ta i bruk skyløsning (dash-board) med sanntid prosessdata (fra avløpsnett, samt kapasitet og belastning på BRA og VEAS). <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Vann- avløpsetaten		Videreføres
1.2	Tiltak på avløpsnett			

TILTAKSLISTE FOR Å HEVE MILJØKVALITETEN I OSLOFJORDEN 2024-2027

Nr.	Tiltak	Hovedansvar	Støtte	Status for tiltak 2024
1.2.1	Investering: Rehabilitering og fornyelse av avløpsnettet fra prioritering og utredning av områder med behov for tiltak til gjennomføring av investeringsprosjekter iht. Oslo kommunes investeringsregime. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Vann- avløpsetaten		Videreføres
1.2.2	Drift: Søk etter feil på avløpsnettet som følge av kloakk-forurensing i vassdrag (kildesporing): 1. Lekkasje på kommunalt ledningsnett 2. Lekkasjer på private stikkledninger 3. Feilkoblinger Utføres systematisk ved initiering av VAVs investeringsprosjekter og etatens måleprogram for vannkvalitet i vassdrag. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Vann- avløpsetaten		Videreføres
1.2.3	Drift: Oppfølging av feil og mangler på private stikkledninger for avløp avdekket av kildesporing, med etterfølgende pålegg om utbedring. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Vann- avløpsetaten		Videreføres
1.2.4	Investering: Gjennomføre risikoanalyse av alle overløp. Overløp med middels og høy risiko skal utredes for tiltak. Kontinuerlige KVVU-arbeid/rehabilitering og fornying av avløpsnettet. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Vann- avløpsetaten		Videreføres
1.2.5	Drift: Gjennomføre driftstiltak på avløpsnettet for å redusere overløp. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Vann- avløpsetaten		Videreføres
1.2.6	Drift: Teste, anskaffe og skifte ut til nye overløpsloggere for mer presise data på overløpsmengder. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Vann- avløpsetaten		Nytt tiltak
1.2.7	Drift: Vurdere rensing av overløp. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Vann- avløpsetaten		Videreføres

TILTAKSLISTE FOR Å HEVE MILJØKVALITETEN I OSLOFJORDEN 2024-2027				
Nr.	Tiltak	Hovedansvar	Støtte	Status for tiltak 2024
1.2.8	Investering: Gjennomføre separeringsprosjekter i sammenheng med rehabilitering av avløpsnettet. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Vann- avløpsetaten		Videreføres
1.2.9	Drift: Krav i byggesaker til oppfyllelse av krav til trinn 1 og 2 i tre-trinns strategien for overvann før tillatelse til påslipp på kommunalt nett gis. Strengere krav til påslipp til avløp-felles. <i>Jf. Oslo kommunes handlingsplan for overvann.</i>	Vann- avløpsetaten		Videreføres
1.3	Spredt avløp			
1.3.1	Drift: Sikre at utslipp fra avløpsanlegg for spredt bebyggelse og mindre tettbebyggelser renses i tråd med renskravene i forurensingsforskriftens kapittel 12 og 13, slik at miljømålene etter vannforskriften kan nås innen 2027, og senest innen 2033. Dette er også en føring i de Nasjonale føringene for arbeidet med oppdatering av de regionale vannforvaltningsplanene fra Klima- og miljødepartementet av 19. mars 2019. <i>Jf. tiltak 4 i Helhetlig tiltaksplan for ren og rik Oslofjord.</i>	Vann- avløpsetaten		Videreføres
1.3.2	Drift: Styrke innsatsen med tilsyn og oppfølging av krav i tillatelser til utslipp av avløpsvann (separate avløpsanlegg). <i>Jf. tiltak 7 i Helhetlig tiltaksplan for ren og rik Oslofjord.</i>	Vann- avløpsetaten		Videreføres
1.4	Båtseptik			
1.4.1	Drift: Utrede muligheten for etablering av septikmottak for fritidsbåter. <i>Jf. tiltak 5 i Helhetlig plan for ren og rik Oslofjord.</i>	Vann- avløpsetaten	Bymiljøetaten	Videreføres
1.4.2	Investering: Etablering av septikmottak for fritidsbåter. <i>Jf. Tiltak 5 i Helhetlig plan for ren og rik Oslofjord.</i>	Vann- avløpsetaten		Nytt tiltak
1.5	Landbrukstiltak			

TILTAKSLISTE FOR Å HEVE MILJØKVALITETEN I OSLOFJORDEN 2024-2027				
Nr.	Tiltak	Hovedansvar	Støtte	Status for tiltak 2024
1.5.1	Drift: Kontroll og tilsyn av gjødslingsplan og krav til lagring og bruk av husdyrgjødsel.	Regionkontor landbruk		Videreføres
1.5.2	Drift: Følge opp at jordbruket overholder krav i forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket, til kantsone mot vassdrag på minst 2 meter. <i>Jf. tiltak 14 i Helhetlig tiltaksplan for ren og rik Oslofjord.</i>	Regionkontor landbruk		Videreføres
1.5.3	Drift: Informere om nye regionale miljøkrav for jordbruket gjeldende fra 1.1.2023.	Regionkontor landbruk		Videreføres
1.5.4	Drift: Følge opp avdekkede brudd på miljøkrav gjennom avkortning av utbetaling for produksjonstilskudd i jordbruket.	Regionkontor landbruk		Videreføres
1.5.5	Drift: Regionalt miljøprogram (RMP) - miljøtilskudd til gårdbrukere som forvaltes lokalt etter regional prioritering i fylkene (Eks. grasdekte buffersoner mot vassdrag, arealer med ingen/utsatt jordarbeiding og areal med fangvekster). <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Regionkontor landbruk		Videreføres
1.5.6	Investering: Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL) - miljøtilskudd hvor midlene prioriteres og tildeles lokalt etter tiltaksstrategi fastsatt i tråd med nasjonale og regionale føringer. (Eks. etablere fangdammer, utbedre hydroteknisk anlegg eller restaurering av vassdrag). <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Regionkontor landbruk		Videreføres
2	REDUSERE TILFØRSEL AV MILJØGIFTER OG MIKROPLAST			
2.1	Sandfang og gatefeiing			
2.1.1	Drift: Tømming av sandfang og kjøring til godkjent deponi. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo og tiltak 3 i Helhetlig handlingsplan for ren og rik Oslofjord.</i>	Bymiljøetaten		Videreføres

TILTAKSLISTE FOR Å HEVE MILJØKVALITETEN I OSLOFJORDEN 2024-2027

Nr.	Tiltak	Hovedansvar	Støtte	Status for tiltak 2024
2.1.2	Drift: Videreutvikle kartløsning for sandfang med historikk for tømning - Trinn 1: Oppdatering av kart til å stemme med dagens situasjon (legge inn nye/ta vekk feilregistreringer) - Trinn 2: Benytte datagrunnlag i kartet til å optimalisere og prioritere bestilling for tømning av sandfang - Trinn 3: Benytte datagrunnlag i kartet til oppfølging og oppdatering av driftskontrakter <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo og tiltak 3 i Helhetlig handlingsplan for ren og rik Oslofjord.</i>	Bymiljøetaten		Nytt tiltak
2.1.3	Drift: Utrede rutiner for tømning av sandfang og undersøke mulighet for bedre tømmerutiner og tiltak for å minimere miljøgiftstilførsler til vassdrag. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo og tiltak 3 i Helhetlig handlingsplan for ren og rik Oslofjord.</i>	Bymiljøetaten		Videreføres
2.1.4	Drift: Bidra til økt rensing av forurenset overvann før påslipp til vassdrag gjennom optimalisering av tømmerutiner for sandfang. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo og tiltak 3 i Helhetlig plan for ren og rik Oslofjord.</i>	Bymiljøetaten		Nytt tiltak
2.1.5	Drift: Gatefeiing og kjøring til deponi. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Bymiljøetaten		Videreføres
2.2	Snøhåndtering			
2.2.1	Drift: Videreføre snøsmelteanlegget (snølekteren) for smelting og rensing av smeltevannet før utslipp til fjorden. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Bymiljøetaten		Videreføres
2.2.2	Drift: Oppgradere renseanlegg på Åsland snødeponi. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Bymiljøetaten		Videreføres

TILTAKSLISTE FOR Å HEVE MILJØKVALITETEN I OSLOFJORDEN 2024-2027

Nr.	Tiltak	Hovedansvar	Støtte	Status for tiltak 2024
2.2.3	Drift: SMELT – klimavennlig håndtering av brøytesnø. Målet er for fremtidig effektiv, fremtidsrettet klima- og miljøvennlig, sirkulær-økonomisk og skalerbar metode. Samarbeidsprosjekt mellom Trondheim kommune, Trøndelag fylkeskommune og Bymiljøetaten i Oslo kommune. – Fase 1: utarbeidelse av løsningsforslag for klimavennlig håndtering av brøytesnø – Fase 2: Leverandører utarbeider prototyper av sine foreslåtte løsninger. Iht. Fremdriftsplan leveres 2. kvartal 2024. – Fase 3: Testing av prototypene (avsluttes 2. kvartal 2025) Det vil ved prosjektets slutt vurderes om en eller flere av prototypene ønskes å anskaffes for drift i Oslo kommune. Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.	Bymiljøetaten		Videreføres
2.2.4	Drift: Oppdatere Bymiljøetaten snøhåndteringsplan i påvente av felles kommunal plan for snøhåndtering. Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.	Bymiljøetaten		Videreføres
2.3	Småbåthavner			
2.3.1	Drift: Etablere en samarbeidsgruppe med representanter fra BYM og EBY, og småbåtutvalget med mål om å finne de mest effektive tiltakene for å minimere utslipp fra småbåthavner. Samarbeidsgruppen vil være en temagruppe under Vannområde Oslo.	Bymiljøetaten	Eiendoms- og byfornyelsesetaten	Nytt tiltak
2.4	Kartlegging og kildesporing av miljøgifter			
2.4.1	Drift: Kartlegging av overvannsledninger på Oslo Havns arealer med utløp til fjorden. Målet med kartleggingen er å kartlegge hvilke resipienter som har direkteutslipp av bl.a. veivann mtp. tiltak for å bedre miljøtilstand.	Oslo Havn KF		Videreføres

TILTAKSLISTE FOR Å HEVE MILJØKVALITETEN I OSLOFJORDEN 2024-2027

Nr.	Tiltak	Hovedansvar	Støtte	Status for tiltak 2024
2.4.2	Drift: Gjennomføre kartlegging, registrere ledninger fra potensielle forurensningskilder langs Alna (for eksempel. industri og næringsområder). <i>Jf. Utkast til handlingsplan Alna miljøpark.</i>	Bymiljøetaten	Vann- avløpsetaten / Eiendoms- og byfornyelsesetaten	Nytt tiltak
2.4.3	Drift: Kartlegge bedrifter som har høy sannsynlighet for relativt store bidrag av mikroplast til Oslos avløpsnett. <i>Jf. Tiltaksliste plast og marin forsøpling.</i>	Vann- avløpsetaten		Videreføres
2.4.5	Drift: Prøvetaking av mikroplast ved kilde – undersøkelse av det kvantitative bidraget av mikroplast fra utvalgte industribedrifter til avløpsnettet i Oslo gjennom rettet prøvetaking. <i>Jf. Tiltaksliste plast og marin forsøpling.</i>	Vann- avløpsetaten	Bymiljøetaten	Nytt tiltak
2.4.6	Drift: Risikokartlegge miljøgifter (miljøfarlige stoffer) som kan bli tilført avløpsnettet både fra husholdninger og virksomheter. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Vann- avløpsetaten		Videreføres
2.4.7	Drift: Videreutvikle oppstrømsarbeidet for å redusere tilførsler av forurensninger til avløpsnettet. Arbeid opp mot husholdninger og bedrifter tilknyttet avløpsnettet - risikokartlegging og bevisstgjøring. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Vann- avløpsetaten		Videreføres
2.4.8	Drift: Prøvetaking og analyse av miljøgifter inn og ut av Bekkelaget renseanlegg i tråd med forslag til revidert avløpsdirektiv (herunder også legemidler). <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Vann- avløpsetaten		Nytt tiltak
2.5	Forurenset overvann: grenseverdier og innovative renseløsninger			
2.5.1	Følge opp tiltak i Oslo kommunes Handlingsplan for overvann og Oslo kommunes strategi for overvannshåndtering.	Plan- og bygningsetaten	Bymiljøetaten / Vann-avløpsetaten / Eiendoms- og byfornyelsesetaten	Videreføres

TILTAKSLISTE FOR Å HEVE MILJØKVALITETEN I OSLOFJORDEN 2024-2027

Nr.	Tiltak	Hovedansvar	Støtte	Status for tiltak 2024
2.5.2	Drift: Oppdatere interne rutiner og veiledere for å sikre kontinuerlig vurdering av behovet for og muligheten til avsetting av areal til rensetiltak for overvann i alle etatens prosjekter.	Bymiljøetaten		Videreføres
2.5.3	Drift: Styrke rutinen for driftsoppfølging av lokale overvannstiltak gjennom å kartlegge og kartfeste anlagte tiltak og deres driftsbehov. En eksempelsamling for anlagte overvannstiltak som samler driftserfaringer fra ulike typer anlegg er utarbeidet og denne bør oppdateres løpende.	Bymiljøetaten		Videreføres
2.5.4	Drift: Multisource - Horizon 2020-prosjekt. BYM deltar med en pilot for rensing av veivann ved hjelp av naturbaserte løsninger. Undersøkelse av hvilke forurensningsstoffer veivannet inneholder og hvilken grad regnbed holder tilbake denne forurensingen.	Bymiljøetaten		Videreføres
2.5.5	Drift: Tydeliggjøre krav for rensing av veivann i gatenormalen. Tydeligere krav til grenseverdier og rensemetoder.	Bymiljøetaten		Nytt tiltak
2.6	Forurenset grunn og sedimenter			
2.6.1	Investering: Villfyllingsprosjektet – kartlegging av lokaliteter med mulig avrenning til vannforekomster (del av det store Villfyllingsprosjektet i Oslo) - Trinn1: Identifisering av aktuelle lokaliteter - Trinn 2: Utføre risikovurdering for lokaliteter med fare for uakseptabel påvirkning	Eiendoms- og byfornyelsesetaten		Nytt tiltak
2.6.2	Investering: Vurdere metoden «Stabilisering og solidifisering» (St/So) som består av å tilsette bindemidler til mudringsmasser slik at forurensingen bindes fast og at materialstyrken økes nok til at massene får en bruksverdi i utbyggingen av havneområder. Dette er en	Oslo Havn KF		Nytt tiltak

TILTAKSLISTE FOR Å HEVE MILJØKVALITETEN I OSLOFJORDEN 2024-2027				
Nr.	Tiltak	Hovedansvar	Støtte	Status for tiltak 2024
	bærekraftig måte å gjenbruke forurensede sjøbunnsmasser på for å bygge kai.			
2.7	Etterdrift av nedlagte deponier			
2.7.1	Drift: Overvåking og etterdrift av de nedlagte kommunale avfallsdeponiene Rommen og Stubberud, samt den nedlagte private avfallsfyllingen på Kjelsrud.	Eiendoms- og byfornyelsesetaten		Videreføres
2.7.2	Drift: Redusering av sigevannsl lekkasjer til nærliggende bekker ved Grønmo deponi gjennom installering av vannivåmåler for å overvåke vannstanden i drenslaget under sigevannsbassengene	Eiendoms- og byfornyelsesetaten		Videreføres
2.7.3	Drift: Håndtering av slam på sigevannsanlegg på Grønmo for å redusere belastningen til Bekkelaget renseanlegg.	Eiendoms- og byfornyelsesetaten		Videreføres
2.7.4	Drift: Tiltak for å redusere mengde av rent vann som renner til Grønmo. Den største mengden rent vann ledes kontrollert til en kunstig grøft og deretter til bekker. Det finnes imidlertid et område nordvest på Grønmo der vann fra Marka kommer inn i området og blir forurenset av sigevannet etter at det har infiltrert deponiet.	Eiendoms- og byfornyelsesetaten		Videreføres
2.7.5	Utarbeide helhetlig plan for oppgradering av toppdekket på det gamle deponiet i forbindelse med områderegulering på Stubberud. Nytt toppdekke vil gi redusert dannelsen av sigevann og gir bedre kontroll på utlufting og oksidering av deponigass. - Trinn 1: Plan ferdigstilt 2023	Eiendoms- og byfornyelsesetaten		Nytt tiltak
3	HABITATFORBEDRENDE TILTAK			

TILTAKSLISTE FOR Å HEVE MILJØKVALITETEN I OSLOFJORDEN 2024-2027

Nr.	Tiltak	Hovedansvar	Støtte	Status for tiltak 2024
3.1	Kartlegging og bekjempelse av fremmede marine arter, bl.a. stillehavsøsters og havnespy. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Bymiljøetaten		Videreføres
3.2	Gjennomføre informasjonskampanjer opp mot båtfolk for å hindre spredning av havnespy.	Bymiljøetaten		Nytt tiltak
3.3	Kartlegge marint biologisk mangfold langs Oslo Havns arealer og nærliggende øyer (Hovedøya, Bleikøya og Gressholmen).	Oslo Havn KF		Videreføres
3.4	Utarbeide helhetlig plan for oppgradering av toppdekket på det gamle deponiet i forbindelse med områderegulering på Stubberud. Nytt toppdekke vil gi redusert dannelses av sigevann og gir bedre kontroll på utlufting og oksidering av deponigass. - Trinn 1: Plan ferdigstilt 2023	Eiendoms- og byfornyelsesetaten		Nytt tiltak
3.5	Drift: Reetablere ålegrasenger innenfor Oslo kommunes grenser. Videreføring av pilotprosjekt utført av Klimaetaten. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Bymiljøetaten	Klimaetaten	Nytt tiltak
3.6	Drift: Evaluering av utførte marine habitatforbedrende tiltak i Oslo kommune og konkretisere skjøtselsbehov. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Bymiljøetaten	Klimaetaten	Nytt tiltak
3.7	Drift: Fraråde etablering av kunstige sandstrender og unngå andre inngrep og tiltak på bløtbunnsområder for å skåne verdifulle bløtbunnsområder, inklusive ålegrasenger og verdifulle kulturmiljø, og sikre forekomstene i arealplanleggingen. 1. Revisjon av kommuneplanens arealdel 2. Ulovlighetsoppfølging 3. Kartlegging og registrering av viktige bløtbunnsområder <i>Jf. tiltak 24 i Helhetlig tiltaksplan for ren og rik Oslofjord.</i>	Plan- og eiendomsetaten		Videreføres

TILTAKSLISTE FOR Å HEVE MILJØKVALITETEN I OSLOFJORDEN 2024-2027

Nr.	Tiltak	Hovedansvar	Støtte	Status for tiltak 2024
3.8	Drift: Sikre viktige naturforekomster også i sjø i kommunal arealplanlegging. <i>Jf. tiltak 25 i Helhetlig tiltaksplan for ren og rik Oslofjord.</i>	Plan- og eiendomsetaten		Videreføres
3.9	<i>Drift: Sikre en streng praktisering av plan- og bygningsloven § 1-8 med byggeforbud i strandsonen i tråd med de statlige planretningslinjene (SPR) for strandsonen, som for Oslofjordregionen blant annet innebærer at utbygging i 100-metersbeltet langs sjøen bør skje gjennom kommunale arealplaner og ikke gjennom enkeltvis dispensasjoner. Jf. tiltak 59 i Helhetlig tiltaksplan for ren og rik Oslofjord.</i>	Plan- og eiendomsetaten		Videreføres
4	TILTAK MOT MARIN FORSØPLING			
4.1	Drift: Gjennomføre systematisk strand- og elverydding gjennom hele året. <i>Jf. Tiltaksliste for plast og marin forsøpling.</i>	Bymiljøetaten		Videreføres
4.2	Investerings: Kartlegge havbunnen for marin forsøpling langs kaiene og øyene blant annet med undervannsdroner. <i>Jf. Tiltaksliste for plast og marin forsøpling.</i>	Oslo Havn KF	Bymiljøetaten	Videreføres
4.3	Drift: Arbeide for å fase ut bruk av eksponert EPS som materiale i flytteelementer ved havner og private brygger i indre Oslofjord. – Utrede muligheten for lokal forskrift – Informasjonskampanjer om utskiftning av isoporbrygger <i>Jf. Tiltaksliste for plast og marin forsøpling.</i>	Bymiljøetaten		Videreføres
4.4	Investerings: Få på plass de første smarte avfallsbeholdere langs kaikanten og i bybildet som har komprimator og som gir automatisk signal om behov for tømming. <i>Jf. Tiltaksliste for plast og marin forsøpling.</i>	Bymiljøetaten / Oslo Havn KF		Pågående

TILTAKSLISTE FOR Å HEVE MILJØKVALITETEN I OSLOFJORDEN 2024-2027

Nr.	Tiltak	Hovedansvar	Støtte	Status for tiltak 2024
4.5	Drift: Forvalte støtteordning med tilskudd til mot plastforsøpling. Støtteordninger omfatter blant annet opprydding og forebygging av marin forsøpling i indre Oslofjord og vassdragene i Oslo, samt kunnskapsheving og holdningsskapende arbeid. <i>Jf. Tiltaksliste for plast og marin forsøpling.</i>	Bymiljøetaten		Pågående
4.6	Drift: Sammen med dykkermiljøet i Oslo, danne og samle kunnskapsgrunnlag for plastforsøpling og opprydding under vann. <i>If. Tiltaksliste for plast og marin forsøpling.</i>	Bymiljøetaten		Pågående
5	OVERVÅKING AV VANNKVALITET			
5.1	Overvåkning av vannkvalitet i vannforekomster i Vannområde Oslo. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Bymiljøetaten /Vann- og avløpsetaten/ Eiendoms- og byfornyelsesetaten		Videreføres
5.2	Overvåkning av vannkvalitet i Oslo kommunes vassdrag i regi av VAV. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Vann- og avløpsetaten		Videreføres
5.3	Vurdere behov for revisjon av VAVs overvåkingsprogram på bakgrunn av nytt forslag til overvåkningsprogram for Vannområdet Oslo.	Vann- og avløpsetaten		Nytt tiltak
5.4	Deltagelse i overvåkning av indre Oslofjord i regi av Fagrådet for vann- og avløpsteknisk samarbeid i indre Oslofjord.	Vann- og avløpsetaten		Nytt tiltak
5.5	Overvåking av gjennomførte tiltak på Langøyene. <i>Jf. Tiltaksliste Vannområde Oslo.</i>	Eiendoms- og byfornyelsesetaten		Nytt tiltak

Tiltaksliste plast og marin forsoeppling 2024-2027			
Tiltak	Hovedansvar	Støtte	Status for tiltak 2024
Redusert forbruk av engangsplast			
1.1 Sammenstille og analysere innkjøpsdata, kartlegge behov og status, og identifisere tiltak for økt måloppnåelse innen redusert og smartere bruk av plast.	Utviklings - og kompetanseetaten	Bymiljøetaten	Videreføres
1.2 Veilede kommunens virksomheter i å fremme redusert og smartere bruk av plast, som engangsprodukter og emballasje, i egne anskaffelser.	Utviklings - og kompetanseetaten	Bymiljøetaten	Videreføres
1.3 Tilrettelegge for redusert og smartere bruk av plast, som engangsprodukter og emballasje, i prioriterte samkjøpsavtaler for hele kommunen.	Utviklings - og kompetanseetaten	Bymiljøetaten	Videreføres
1.4 Stille krav for redusert og smartere bruk av plast, som engangsprodukter og emballasje, i anskaffelser.	Alle virksomheter	Utvikling - og kompetanseetaten	Videreføres
1.5 Stille krav til alternative materialer til jomfruelig plast (eks. gjenvunnet plast, biobasert plast av sekundær råvare) i anskaffelser der det er hensiktsmessig i et klima- og miljøperspektiv.	Alle virksomheter	Utvikling - og kompetanseetaten, Bymiljøetaten, Klimaetaten	Videreføres
1.6 Være pådriver for at bestillere velger løsninger som gir redusert og smartere bruk av plast, emballasje og engangsprodukter på prioriterte samkjøpsavtaler.	Utviklings - og kompetanseetaten		Videreføres
1.7 Tilrettelegge for og veilede ansatte om redusert bruk av plast- og engangsprodukter i kommunens virksomheter, blant annet gjennom miljøledelsesarbeidet. Veiledningen skal bidra til å fase ut bruk av unødvendig engangsplast i kommunale virksomheter.	Bymiljøetaten		Videreføres
1.8 Veilede private aktører som drifter kantiner for kommunen til å finne miljøvennlige alternativer til unødvendig engangsplast og engangsprodukter generelt.	Bymiljøetaten		Videreføres
1.9 Der vi har mulighet, skal det stilles krav i nye kontrakter med private kantineaktører om å ikke bruke unødvendig engangsplast.	Alle virksomheter	Bymiljøetaten	Videreføres
1.10 Stille krav om at bruk av unødvendige engangsartikler i plast reduseres når kommunal eiendom leies ut til arrangementer, samt gi veiledning om hvordan arrangørene kan gjennomføre mer plastsmarte arrangementer.	Bymiljøetaten, Bydeler		Videreføres

Forebygging av forsøpling og håndtering av plastavfall			
2.1 Gå videre fra testfase og rulle ut smarte avfallsbeholdere som har komprimator og automatisk signal for tømning, i bybildet og spesielt langs kaikant.	Oslo havn, Bymiljøetaten	Utviklings- og kompetanseetaten	Videreføres
2.2 Føre strengere håndheving av forbud mot forsøpling jf. Forurensningsloven.	Bymiljøetaten		Videreføres
2.3 Gjøre tiltak i egen drift, samt påvirke nedstrømsaktører og regelverk, for å øke materialgjenvinningsgraden av plast.	Renovasjons- og gjenvinningsetaten	Klimaetaten	Videreføres
2.4 Arbeide for at det etableres et plastgjenvinningsanlegg på Østlandet.	Byrådsavdeling for næring og eierskap	Renovasjons- og gjenvinningsetaten	Videreføres
2.5 Gjennomføre tilsyn på byggeplasser, for bla. å etterse at utbyggere (grunneier etter forurensningsloven) og deres samarbeidspartnere, følger opp sitt ansvar for å forebygge spredning av plast utenfor byggeplasser.	Plan - og bygningsetaten		Videreføres
2.6 I dialog med andre aktører i byggebransjen finne målrettede tiltak som forbedrer praksisen for plastavfallhåndtering.	Oslobygg	Klimaetaten, Bymiljøetaten	Videreføres
2.7 Gjennom de kommunale virksomheter som er ansvarlig for bygg- og anleggsvirksomhet, stille krav i kontrakter for å sikre at plastavfall fra byggeplasser ikke kommer på avveie, med særlig aktsomhet for byggeplasser nær Oslofjorden.	Oslobygg	Utvikling- og kompetanseetaten, Klimaetaten, Bymiljøetaten	Videreføres
Opprydding og marin forsøpling			
3.1 Fortsette å kartlegge havbunnen langs kaiene og øyene blant annet med drone.	Oslo Havn	Bymiljøetaten	Videreføres
3.2 Arbeide med rydding av havbunnen i indre Oslofjord for marin forsøpling og redskaper som fører til spøkelsesfiske.	Oslo havn, Bymiljøetaten		Videreføres
3.3 Legge til rette for frivillig rydding i Oslo gjennom støtteordninger og bistand til avfallshåndtering.	Bymiljøetaten, Oslo Havn		Videreføres
3.4 Gjennomføre Gaterusken, som er et samarbeid mellom Rusken og Kirkens Bymisjon om å rydde gatene i sentrum.	Bymiljøetaten		Videreføres
3.5 Gjennomføre vårrengjøring med gatefeiling og fjerning av forsøpling, samt engasjere innbyggere og frivillige gjennom Vårrusken.	Bymiljøetaten		Videreføres

3.6 Arbeide for systematisk strand- og elverydding gjennom hele året, samt rydde områder som er vanskelig tilgjengelig.	Bymiljøetaten		Videreføres
3.7 Være en pådriver for at småbåthavner i Oslo får på plass tiltak som hindrer spredning av miljøgifter og mikroplast fra vedlikehold av fritidsbåter, samt oppryddingstiltak av havbunnen ved tilhørende havneområder.	Bymiljøetaten		Videreføres
3.8 Økt innsats rettet mot fjerning av båter som er sunket eller står i fare for å synke i indre Oslofjord	Bymiljøetaten	Oslo Havn, Brann- og redningsetaten	Nytt tiltak
3.9 Arbeide for å fase ut bruk av eksponert EPS som materiale i flyteelementer ved havner og private brygger i indre Oslofjord.	Bymiljøetaten		Videreføres
3.10 Få bedre kunnskap om og bistå i arbeid for å utvikle ny teknologi for å samle opp plast og forhindre spredning til fjorden.	Bymiljøetaten		Videreføres
Mikro- og nanoplast			
4.1 Kartlegge bedrifter som har høy sannsynlighet for relativt store bidrag av mikroplast til Oslos avløpsnett.	Vann- og avløpsetaten		Videreføres
4.2 Undersøkelse av bidraget av mikroplast fra utvalgte industribedrifter til avløpsnettet i Oslo gjennom rettet prøvetaking	Vann- og avløpsetaten		Nytt tiltak
4.3 Være oppdatert på kunnskap, regelverk og konsekvenser av mikroplast i avløpsslam til landbruksjord	Vann- og avløpsetaten		Nytt tiltak
4.4 Følge opp tiltakene i handlingsplan for utfasing av gummigranulat på kunstgressbaner i Oslo (Byrådssak 1103/20).	Bymiljøetaten		Videreføres
4.5 For å unngå forurensning av plast og mikroplast til Oslofjorden, stille konkrete krav til at all avrenning skal renne til en infiltrasjonsflate jf. Oslo kommunes veiledning for overvannshåndtering i Oslo kommune	Plan- og bygningsetaten	Bymiljøetaten, Vestfjorden aksjeselskap, Bekkelaget renseanlegg	Videreføres
4.6 Arbeide for at deponiløsninger for snø forhindrer spredning av plast ved vintervedlikehold av vei.	Bymiljøetaten		Videreføres
4.7 Levere alle oppfeide masser og oppsug fra sandfang til godkjente deponier.	Bymiljøetaten		Videreføres

Kunnskap, informasjon og samarbeid			
5.1 Forvalte tilskuddsordning til tiltak mot plastforsøpling i Oslo.	Bymiljøetaten		Videreføres
5.2 Få bedre kunnskap om omfanget av og hovedkildene til plast- og marin forsøpling i indre Oslofjord og vassdragene i Oslo, i samarbeid med relevante aktører. Benytte kunnskapen til å iverksette tiltak.	Bymiljøetaten		Videreføres
5.3 Samle erfaringer og være en pådriver for uttesting av retursystemer for take-away emballasje i Oslo.	Bymiljøetaten		Nytt tiltak
5.4 Få bedre kunnskap om alternativer til unødvendig plast, materialbruk, design for gjenvinning. Benytte kunnskapen til å iverksette tiltak i samarbeid med relevante aktører.	Bymiljøetaten	Klimaetaten	Videreføres
5.5 Gjennomføre informasjonsarbeid rettet mot Oslos innbyggere om hvordan man kan redusere unødvendig bruk av plast og unngå plastforsøpling.	Bymiljøetaten, Renovasjons- og gjenvinnings-etaten	Klimaetaten, Plan- og bygningsetaten ved ByKuben	Videreføres
5.6 Oppfordre til bruk av den nasjonale portalen Rydde, på web og i app, for å styrke kartleggingen av marin forsøpling i kommunen.	Bymiljøetaten	Plan- og bygningsetaten ved ByKuben	Videreføres
5.7 Sammen med dykkermiljøet i Oslo, danne og samle kunnskapsgrunnlag for plastforsøpling og opprydding under vann.	Bymiljøetaten	Oslo Havn	Nytt tiltak
5.8 Øke kunnskapen om utfordringer og løsninger knyttet til plast og marin forsøpling blant Oslos skoleelever, gjennom Klimaskolen.	Utdanningsetaten	Klimaetaten	Videreføres
5.9 Øke kunnskapen om plastforsøpling og materialgjenvinning blant alle Oslos 4. klasse elever, gjennom å sette søkelys på plast som tema i undervisningsopplegget på SirkuLÆR, hos Renovasjon og Gjenvinningsetaten.	Renovasjons- og gjenvinningsetaten		Videreføres
5.10 Fortsette å besøke Oslos innbyggere for å gi personlig veiledning og motivere til kildesortering.	Renovasjons- og gjenvinningsetaten		Videreføres

5.11 Kommunikasjon til innbyggere for å øke kunnskapen om plastsortering og motivere til endret atferd.	Renovasjons- og gjenvinningsetaten		Nytt tiltak
5.12 Meråpne minigjenbruksstasjoner ved hjelp av Oslonøkkelen.	Renovasjons- og gjenvinningsetaten		Videreføres
5.13 Samarbeide med næringslivet for å redusere bruken av plast og bekjempe marin forøpling.	Bymiljøetaten	Klimaetaten	Videreføres
5.14 Bidra i nasjonalt og internasjonalt samarbeid for å redusere bruken av plast og bekjempe marin forøpling.	Bymiljøetaten		Videreføres